

Nederland heeft straks niet genoeg hout voor duurzame energie

Hans Marijnissen

Nederland kampt binnen enkele jaren met een enorm tekort aan hout. Hout is de verreweg de belangrijkste grondstof voor de productie van duurzame energie. Maar de geplande groei daarvan is zo groot, dat het hout op termijn niet meer is aan te slepen. De prijs van hout zal daarom fors stijgen.

De Europese lidstaten hebben om klimaatverandering tegen te gaan en de afhankelijkheid van fossiele

brandstoffen te verkleinen, onderling afgesproken dat in 2020 gemiddeld 20 procent van de energieopwekking akkomstig moet zijn van duurzame bronnen. Voor Nederland geldt een norm van 14 procent.

Dit houdt in dat er grote vraag ontstaat naar zogenoemd energiehout, dat onder andere wordt opgestookt in verbrandingsovens. Voor Nederland wordt er in 2020 een jaarlijks tekort voorspeld van 20 miljoen kuub, maar dat tekort ontstaat volgens onderzoeksbureau Probos feitelijk al in

2015. Nederland zal daarom moeilijk aan Europese afspraken kunnen voldoen. Import van hout is geen optie, omdat het transport over een groot aantal kilometers niet duurzaam is.

De zogenoemde houtige biomassa – vooral gesnipperd 'afval' van bosmenkap – wordt op dit moment gebruikt in de ovens van afvalverbrandingsinstallaties, als bijproduct voor kolencentrales en voor houtgestookte warmtekrachtinstallaties in tuinbouwbedrijven. Vooral die laatste sector voelt nu al het tekort aan 'be-

taalbare biomassa', die ongeveer 20 euro per ton kost. Duitse tuinders blijken vanwege een tekort in eigen land het Nederlandse snoeihout massaal op te kopen. De prijs stijgt daarvoor zo snel, dat de Nederlandse tuinders overwogen weer op gas over te schakelen.

Volgens Martijn Boosten en Jan Oldenburger van Probos in Wageningen, moet Nederland dringend op het tekort inspelen door de aanplant van wilg, een zeer snel groeiende houtsoort. De afgelopen jaren deden

zij onderzoek naar de aanleg van 'energie-akkers', maar zij concludeerden dat de percelen met wilg meer kosten dan opleveren.

Maar met het houttekort in het verschiet en de stijgende prijs van de grondstof, zijn de wilgenakkers over vijf jaar wel degelijk rendabel. Daarom moet er direct met de aanleg van wilgenakkers worden begonnen, menen zij.

NEDERLAND 9

Weldra een feit: wilgenakkers

Trouw 18-7-112

Bedrijventerrein in Zevenaar: één van de plekken waar al wilgen zijn aangeplant. Groenbedrijf BKC stookt er de verwarming mee. FOTO HERMAN ENGBER

Weldra een feit: wilgenakkers

■ Biomassa duurder door houttekort ■ 'Plantages op braakliggend bedrijventerrein'

Hans Marijnissen

Wil Nederland voldoen aan de enorme groei van de vraag naar biomassa, dan zal ze die zelf moeten telen en oogsten. Dat kan uitstekend. Nederland heeft de kennis, de juiste grond, en voldoende locaties voor wilgenakkers. En binnenkort, als de prijzen van biomassa stijgen, is de nieuwe variant op de historische griend nog rendabel ook.

Martijn Boosten en Jan Oldenburger van Stichting Probos, het Wageningse kenniscentrum voor de bosbouw, onderzochten vorig jaar al de mogelijkheden van wilgenplantages in Nederland. Ze wisten toen nog niet dat de vraag naar houtige biomassa zo enorm zou stijgen, maar die ontwikkeling lag wel in het verschiet.

"De doelstellingen van de Europese Unie om te komen tot 20 procent duurzame energie, leiden automatisch tot een enorm houttekort", zegt Oldenburger. "Alleen ontstaat dat eerder dan verwacht. De vraag uit de houtindustrie zwelt ook aan, en de chemische industrie ziet opeens de waarde van hout bij de

productie van bioplastics."

Door dit tekort aan hout zal de prijs voor biomassa stijgen, stellen de onderzoekers, en zullen Nederlandse wilgenakkers plotseling commercieel aantrekkelijk worden. Hoewel de kennis over snelgroeiend wilgenhout hier volop aanwezig is – Zweedse en Duitse delegaties kwamen hier proefbeplantingen bekijken en passen die ervaringen nu grootschalig toe – zijn wilgenakkers in Nederland een betrekkelijk zeldzaam fenomeen. In Flevoland staan er enkele en er is er eentje op een bedrijventerrein in Zevenaar.

Toch zijn er geen argumenten tegen zo'n energie-akker, zegt Martijn Boosten, terwijl er veel redenen zijn om ze snel aan te leggen. "De plaatsing van wilgenakkers hoeft geen enkel probleem te zijn. Een oogstcyclus van een wilgenplantage is twee tot drie jaar, terwijl een nieuw bedrijventerrein gemiddeld tien jaar braak ligt voordat het in gebruik wordt genomen. Je kan dus heel goed wilgen telen op deze stroken zonder functie. In totaal 8200 hectare zonder functie is daarvoor in Nederland tijdelijk bruikbaar. Planta-

ges groeien het beste op klei of vochtig leemhoudend zand. Kies je voor bedrijfsterrinen met die specifieke grondsoort, dan houd je nog altijd 2000 hectare topgrond over."

De aanleg van wilgenakkers hoeft in zulke gevallen niet te botsen met de voedselproductie. Maar ook als de teelt wordt gecombineerd met andere functies, snoepen de plantages niet van landbouwgrond. Ze kunnen bijvoorbeeld worden ingezet bij de ontwikkeling van natuurverbindingen, waardoor die natuur vanuit de winst kan worden betaald.

Wilgen kunnen ook geplant worden op vuilstortplaatsen. Ze houden niet alleen de verontreiniging vast, ze breken vervuiling ook af.

Wilgenplantages vormen trouwens een geschikte woonplaats voor vijftig procent van de diersoorten die in deze natuurverbindingen voorkomen. Maar wilgen gedijen ook goed in uiterwaarden en overloopgebieden die ongeschikt zijn voor landbouw. Ze kunnen geplant worden op gesloten vuilstortplaatsen en baggerdepots. Ze houden niet alleen de verontreiniging vast, ze breken vervuiling ook af, zegt Oldenburger.

Wilgen kunnen weg- en spoorbermen 'vergroenen', dienen als aankleding voor recreatieterrinen en kunnen, de nieuwste toepassing, gebruikt worden op biologische kippenhouderijen. De scheuten beschermen de vogels in 'de vrije uitloop' tegen roofvogels, terwijl de wilg ook het fosfaat uit de mest opneemt waardoor de bodem minder vervuult. De boeren kunnen de houtsnippers verkopen of gebruiken voor hun eigen stalverwarming.

Nederland beschikt over 5000 hectare potentiële wilgenakker. De vraag is alleen: hoe ver moet de prijs van hout stijgen, voordat de eerste ondernemer een scheut in de grond steekt?

Nederland heeft straks niet genoeg hout voor duurzame energie

Hans Marijnissen – 18/07/12, 07:00

© ANP.

Nederland kampt binnen enkele jaren met een enorm tekort aan hout. Hout is de verreweg de belangrijkste grondstof voor de productie van duurzame energie. Maar de geplande groei daarvan is zo groot, dat het hout op termijn niet meer is aan te slepen. De prijs van hout zal daarom fors stijgen.

De Europese lidstaten hebben om klimaatverandering tegen te gaan en de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen te verkleinen, onderling afgesproken dat in 2020 gemiddeld 20 procent van de energieopwekking akkomstig moet zijn van duurzame bronnen. Voor Nederland geldt een norm van 14 procent.

Dit houdt in dat er grote vraag ontstaat naar zogenoemd energiehout, dat onder andere wordt opgestookt in verbrandingsovens. Voor Nederland wordt er in 2020 een jaarlijks tekort voorspeld van 20 miljoen kuub, maar dat tekort ontstaat volgens onderzoeksbureau Probos feitelijk al in 2015. Nederland zal daarom moeilijk aan Europese afspraken kunnen voldoen. Import van hout is geen optie, omdat het transport over een groot aantal kilometers niet duurzaam is.

De zogenoemde houtige biomassa - vooral gesnipperd 'afval' van bomenkap - wordt op dit moment gebruikt in de ovens van afvalverbrandingsinstallaties, als bijproduct voor kolencentrales en voor houtgestookte warmtekrachtinstallaties in tuinbouwbedrijven. Vooral die laatste sector voelt nu al het tekort aan 'betaalbare biomassa', die ongeveer 20 euro per ton kost. Duitse tuinders blijken vanwege een tekort in eigen land het Nederlandse snoeihout massaal op te kopen. De prijs stijgt daardoor zo snel, dat de Nederlandse tuinders overwegen weer op gas over te schakelen.

Volgens Martijn Boosten en Jan Oldenburger van Probos in Wageningen, moet Nederland dringend op het tekort inspelen door de aanplant van wilg, een zeer snel groeiende houtsoort. De afgelopen jaren deden zij onderzoek naar de aanleg van 'energie-akkers', maar zij concludeerden dat de percelen met wilg meer kosten dan opleveren.

Maar met het houttekort in het verschiep en de stijgende prijs van de grondstof, zijn de wilgenakkers over vijf jaar wel degelijk rendabel. Daarom moet er direct met de aanleg van wilgenakkers worden begonnen, menen zij.

Bron: Trouw.nl, 18-07-2012